

HET KALF

De koeien op dit bedrijf zijn hier (bijna?) allemaal geboren.

- Hoe heet een mannetjes-kalf?
- En een vrouwtjes-kalf?
- Wat gebeurt er met de stiertjes? En met de vaarsjes?

Een kalf dat geboren wordt kan nog niet veel.

- Wat kan het kalf allemaal? (wanneer lopen? Drinken?)
- Blijft een kalf hier nog bij de moeder of gaat ie gelijk naar een ander hokje?
- Hoeveel zou een kalf wegen? Dat is net zo zwaar als 45 pakken suiker.
- Wat eet/drinkt een kalfje allemaal? (biest, kunstmelk, koemelk) wat is het verschil.
- Wat is biest?
- Wat is het verschil met gewone melk? (dikker, geler, vetter). (kunstmelk aanmaken).
- Krijgt ie ook ander voer? Wat dan? (hooi, brokjes enz.)

Als het kalfje groter wordt, gaat ie naar een andere stal, daar wordt ie geïnsemineerd als hij meer dan een jaar oud is, en dan krijgt ze zelf een kalfje (als ze iets meer dan 2 jaar oud is)
Lopen met kalf aan touw. Kalfjes aaien, voeren, aan vinger laten zuigen?

HET MELKEN

Hier worden de koeien gemolken.

- Wanneer gaat een koe melkgeven? (nadat ze een kalf heeft gekregen).
- Hoe vaak per dag?
- Hoeveel liter geeft een koe eigenlijk per keer/per dag? (wijzen op de 30 of 35 melkpakken die klaarstaan.)
- Van melk worden ook nog andere dingen gemaakt, welke dingen? (vla, yoghurt, toetjes enz)

In de natuur blijft een kalfje bij de moeder en drinkt aan de spenen van het uier.

- Hoeveel spenen zijn er?

Op de boerderij wordt de melk verzameld om te verkopen (zo verdient de boer zijn geld). De koeien worden gemolken met een melkmachine. De machine doet de zuigbeweging van de kalfjes na en zo komt er melk uit de speen. Die melk gaat via die slangen enz.. naar de melktank die daar staat. De melk blijft daarin lekker koud en de melkwagen haalt de melk na 2 of 3 dagen op.

Om een koe te melken moet het uier schoon zijn. Dat doe je met deze doek. Daarmee masseer je het uier ook gelijk een beetje zodat de melk alvast begint te stromen naar de spenen toe. Dan straal je voor, dat doe je om te zien of de melk er goed uitziet (en de koe dus niet ziek is). Dan zet je de machine aan en die gaat zuigen aan de speen. Dat gebeurt met lucht en vacuüm, voel maar eens in de tepelbeker (en luister naar het geluid- zuig-lucht-lucht-zuig-lucht) enz. Aansluiten enz.

LET OP: omdat de groepjes te groot zijn om alle kinderen te laten voorstralen, moet Richard de kinderen bij het onderdeel koe ook laten voorstralen.

HET VOEREN

Alle koeien die hier op het bedrijf zijn hebben voer nodig.

- Waarom? Omdat ze anders dood gaan, maar ook omdat ze melk moeten geven.

De koeien die bijna een kalfje krijgen geven geen melk maar die hebben voer nodig om hun kalfje te laten groeien. Behalve eten hebben ze ook water nodig. Hoeveel drinkt een koe op een dag? Dat is .... Emmers.

- Wat eet een koe? Vooral gras en mais en brokjes.
- De koeien die buiten lopen eten vers gras (laten zien???) , maar hoe eten ze dan maïs (plaat van een maisstengel laten zien)?
- En hoe moet dat in de winter, als er geen gras groeit en de koeien binnen staan?

In de winter eten ze kuilgras (laten zien) en snijmaïs (laten zien) en hooi (laten zien).

Hoe kan het dat het groene verse gras er zo uit komen te zien? Het ruikt anders, het voelt anders? Het heeft een andere kleur.

En hoe kan het dat de maïs-stengel er zo uit komt te zien? (waar is de maïskolf gebleven en wat zijn al die groene stukjes? Ruik er maar eens aan, wie ziet er nog maiskorrels zitten, die zijn kapot)

Heel veel gras wordt door de boer gemaaid en op een grote bult gelegd. Op die bult komt plastic te liggen en vaak zand of autobanden om de bult goed aan te drukken. Dat heet dan een Graskuil (ook al is het een bult, ze noemen het een kuil). Dat gras blijft zo goed en kan lang bewaard worden. Zo lang dat de koeien het in de winter op kunnen eten als er geen gras meer groeit.

Een boer heeft ook vaak een paar percelen met mais. Als de plant uitgegroeid is, komt er een man met een grote machine die de mais hakselt. (plaat van maishakselaar laten zien). Die machine hakt en snijdt de hele plant in kleine stukjes (en de kolf ook). Al die kleine stukjes worden ook op een bult gelegd en op dezelfde manier met plastic en zand of autobanden bewaard. De mais wordt dan ook in de winter opgegeten door de koeien.

Als een koe veel melk geeft heeft ze nog wat extra voer nodig en daarom krijgt ze nog brokken erbij.

Dit verhaal kan 2 keer. De ene helft van de groep blijft bij het voeren, de persoon die de groep begeleidt, rijdt op de trekker met de andere helft van de groep over de weg en terug.

De KOE

(hieronder het verhaal van de koe, iets aangepast met de versie van Richard)

Deze koe is hier op het bedrijf geboren.

- Hoe lang is dat geleden?
- De koe is dus.... Jaar oud.
- Zou deze koe zelf ook al een kalfje hebben gekregen?
- Hoe oud is een koe als ze haar eerste kalfje krijgt? Hoeveel kalfjes heeft ze al gehad?
- Hoe lang geleden het laatste kalfje?
- Zal de koe nu ook drachtig/zwanger zijn?
- Hoe lang al?
- Wanneer krijgt ze haar kalfje?
- Hoe lang slaapt een koe?
- Waar slaapt ze dan?
- Wat doet ze de hele dag? (eten/drinken, liggen, gemolken worden en sociaal gedrag)
- Hoeveel tanden heeft een koe?
- Heeft ze ook kiezen?
- Waar heeft ze die vooral voor nodig? Knaagt ze het gras met haar tanden af? Of doet ze dan met iets anders. Wie kan de tong voelen? Waarom is ie zo ruw?
- Wie weet waar alle onderdelen van de koe zitten?
- Waar zit het uier?
- Welke 4 kinderen kunnen er melk uit krijgen (4 stralen voor bij de koe/4 anderen van dit groepje stralen voor bij het onderdeel melken). Plak maar een sticker. Waar zit de melkader (waarom heet die zo?)
- Plak maar eens een sticker op het hart, waar zitten de knieën en waar zitten de hakken, waar zit de staart (waarom is die zo lang?)
- Wat zit er in zijn oor? (wat betekent dat nummer?)
- Waar zit de buik? Hoeveel magen?
- Met het model van de magen:
- Waar komt het voer eerst in?
- Hoe werkt het herkauwen? Van Pens weer naar mond en dan?
- Hoe heten de magen?

Bladzijdes van een boek, structuur van een net aanwijzen.

Je zou de informatie over het lactatiestadium enz van de MPR kunnen halen of aan Eshuis kunnen vragen.